

PARTICIPATION FOR
ROMANIA

Civic Labs

2020-2021

OBIECTIVUL 5:

O MAI BUNĂ RELAȚIE CETĂȚEAN-STAT

Code for
Romania

Bine ai venit în Civic Labs, locul în care tratăm România cu inovație.

România are multe probleme, toate importante și pe care nu le putem rezolva de pe o zi pe alta. În loc să ne oprim și să nu mai încercăm, în Civic Labs ne propunem să încercăm mai bine. Îndrăznim să numim inovație lucruri care nu par explicit legate de tehnologie, precum cercetarea și validarea problemelor, dar care încă sunt prea rar întâlnite și fără de care nu se mai poate continua. Ai în față un program care privește într-un mod nou nevoile reale ale societății și care va atrage cu sine un mod mai bun de a pune tehnologia la dispoziția instituțiilor publice și a societății civile, dar și un mod mai bun de a face CSR.

Un program al

**Code for
Romania**

Susținut de

ING

CUPRINS

2 DESPRE

Detalii despre metodologia Civic Labs și aria cercetată

11 FLUXURI DE INPUT CETĂȚEAN-STAT

Cartografierea principalelor canale de input din partea cetățenilor

33 SOLUȚII

Descrierea soluțiilor identificate

56 PARTICIPATION FOR ROMANIA

Digitalizăm România împreună

60 ECHIPA

Echipa care rezolvă problemele României prin puterea tehnologiei

CIVIC LABS: GENERATORUL DE TEHNOLOGIE CIVICĂ

Tehnologia este, credem noi, unul dintre motoarele de schimbare socială. Pentru a putea activa forța acestuia am creat Civic Labs, instrumentul esențial pentru a produce această schimbare, strategic și cu rezultate pe termen lung, în cinci arii cheie pentru România.

**Participation for
Romania**

**Education for
Romania**

**Health for
Romania**

**Environment for
Romania**

**Care for
Romania**

DE CE ESTE NEVOIE DE CIVIC LABS?

- Pentru că majoritatea ONG-urilor și a instituțiilor statului nu au capacitatea de a face cercetare și nici know-how-ul pentru a defini o soluție tehnică optimă într-un timp scurt.
- Pentru că succesul soluțiilor digitale este strict condiționat de modul în care acestea sunt proiectate și, din păcate, niciunul dintre cei doi actori din sectorul public nu are specialiștii necesari să o facă.
- Pentru că România se confruntă cu lipsa capacității de evaluare a nevoilor de digitalizare, de înțelegere a cauzelor acestor nevoi și de concepere și proiectare de soluții funcționale.
- Pentru că sunt prea multe momente în care se spune că nu știm de unde să ne apucăm să schimbăm ceva sau că suntem prea mici sau că sunt prea multe probleme ca să poți să produci o schimbare reală, strategică.

DE CE SĂ AM ÎNCREDERE ÎN CIVIC LABS?

Civic Labs funcționează pentru că este bazat pe colaborare. Încă de la primele sale etape - de research și de identificare a problemelor unui domeniu - aduce împreună toți stakeholderii implicați - experți, instituții, companii, societate civilă - pentru a-i face parte din proces și a-i cointeresa să contribuie și pentru a nu duplica eforturi.

Civic Labs funcționează pentru că oferă soluții la cheie:

- Când o soluție este publicată pe platforma Civic Labs ea este rezultatul unor luni de cercetare calitativă și cantitativă făcută de oameni de research în zeci de interviuri în profunzime, cu seturi de date analizate și măcinate în detaliu, cu prototipuri testate și validate cu beneficiari și utilizatori reali.
- Când un finanțator decide să adopte o soluție din Civic Labs, știe clar care va fi rezultatul, cum trebuie să arate, cum trebuie să se comporte și cum trebuie să producă un impact pozitiv.
- Când implementarea unei soluții generate în Civic Labs este preluată de un ONG sau de o instituție, aceștia din urmă au susținerea, documentarea și suportul tehnic oferit de Code for Romania.

Civic Labs funcționează pentru că aduce inovație și în standardul de lucru, nu doar un vocabular la modă:

- Ajutăm societatea civilă și instituțiile publice să implementeze proiecte digitale corecte, care să soluționeze probleme reale, care vin însoțite de un ghid de implementare și de sprijin specializat pe parcursul proiectului.
- Ajutăm finanțatorii să investească în aceste proiecte digitale având siguranța unei soluții bine gândite, cu indicatori de succes măsurabili, cu sprijin în monitorizare și evaluare. În același timp îi ajutăm pe finanțatori să evite posibilitatea de a plăti cât nu face sau de a se trezi că, la anul, îi costă mai mult să repare sau să reconstruiască.

CE GĂSEȘTI ÎN **CIVIC LABS:** SOLUȚII LA CHEIE

**PROBLEME
VALIDATE**

**PROTOTIPURI
HIGH FIDELITY
TESTATE CU
UTILIZATORII**

**USER FLOWS &
USER STORIES**

**SPECIFICAȚII
TEHNICE**

**BUGET DE
DEVELOPMENT
TEHNIC**

CE URMEAZĂ DUPĂ CIVIC LABS

FIECARE SOLUȚIE ARE NEVOIE DE

**Una sau mai multe
organizații
non-profit sau
instituții care să
administreze
produsul**

**Unul sau mai mulți
finanțatori care să
acopere efortul de
dezvoltare tehnică și
punere în funcțiune a
soluției**

Code for Romania dezvoltă pro-bono, cu sprijinul comunității sale de voluntari, o parte dintre soluții, în limita a șase produse dezvoltate concomitent.

Adopția oricărei soluții din Civic Labs vine cu câteva obligații menite să asigure calitatea și sustenabilitatea produselor:

- un set clar de standarde de livrare a codului, a căror respectare va fi verificată de echipa Code for Romania,
- livrarea codului în format open source în repositoryul public Civic Labs în scopul reutilizării,
- supravegherea dezvoltării tehnice de către echipa Code for Romania.

CU CINE TREBUIE SĂ VORBESC?

Este o întrebare pe care ne-o punem ca cetățeni foarte des pentru că nu avem o claritate cu privire la modurile prin care putem interacționa proactiv cu statul român. Care sunt drepturile noastre și cum putem să sesizăm neregulile sau să venim cu propuneri și sugestii pentru a contribui la o societate mai bună pentru noi toți?

În încercarea de a cartografia care sunt punctele în care cetățeanul poate veni cu input (de orice fel) către statul român am descoperit o sumedenie de canale, reguli, facilități și restricții deopotrivă care înconjoară această acțiune civică. Și, ca o mantie deasupra lor, un nor de nedumerire cu privire la cine răspunde de ce anume. Cu excepția unor instituții sesizate frecvent, de exemplu Protecția Consumatorului sau Garda de Mediu, a naviga prin website-urile (acolo unde există), legislația și canalele publice de comunicare ale instituțiilor pentru a descoperi unde poți să te plângi de o situație, cum poți să o faci și care sunt așteptările pe care le poți avea cu privire la soluționarea problemei este o provocare pentru cetățean.

Desigur, putem să ne întrebăm, la fel: cu cine trebuie să vorbim ca să remediem acest lucru? Sau putem să venim și noi ca societate civilă cu soluții și propuneri ca să ajungem în punctul în care canalele de discuție dintre noi și stat să fie accesibile și simplu de folosit.

Olivia Vereha
Program Lead & UX Architect

740
ore de cercetare

25
fluxuri cartografiate

410
ore de incubare

11
soluții depistate

920
ore de prototipare

O MAI BUNĂ RELAȚIE ÎNTRE CETĂȚEAN ȘI STAT

Cetățenii României pot iniția o comunicare cu instituțiile statului prin multiple proceduri, pornind de la depunerea de solicitări de informații de interes public, în baza Legii 544/2001, transmiterea de opinii în sesiunile de consultare publică în baza Legii 52/2003, sau pot solicita audieri, până la depunerea de reclamații administrative, petiții sau transmiterea altor tipuri de sesizări în conformitate cu prevederile Ordonanței 27/2002. De asemenea, ca cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene există o serie de astfel de canale și procese dedicate comunicării cu organisme UE.

Gradul de accesare al acestor canale de input cetățenesc, performanța instituțiilor în adresarea solicitărilor sau rezolvarea petițiilor primite sunt informații dificil de colectat și analizat în lipsa unor standarde fixe de configurare a acestor mecanici de comunicare. De asemenea, limbajul greu accesibil al textelor de lege care reglementează cele de mai sus face dificil pentru cetățean să înțeleagă unde și cum se poate adresa atunci când vrea să facă o plângere sau să transmită o opinie către stat.

Ineficiența acestei comunicări este adesea reclamată în spațiul public, însă crearea contextului propice pentru a o facilita implică un efort din partea ambilor actori: un efort de a pune presiune publică pe autorități să acceseze aceste canale și un efort din partea instituțiilor de a construi sincronizat la nivelul administrației centrale și locale.

Să luăm un exemplu extrem de relevant pentru perioada 2020-2021, un an de pandemie în care comunicarea digitală a devenit principalul mijloc de conversație între oricare doi actori. Probabil cea mai căutată

și sesizată instituție, prin direcțiile sale locale, a fost Institutul Național de Sănătate Publică (INSP), din subordinea Ministerului Sănătății. Alături de INSP sunt Direcțiile de Sănătate Publică (DSP-uri) care sunt centralizate la nivelul website-ului Ministerului Sănătății, de unde pot fi accesate (nu ușor) toate site-urile acestora.

La o evaluare succintă a celor 42 de site-uri ale DSP-urilor locale, care sunt identice ca mod de funcționare și ca nevoi de comunicare am identificat faptul că nu există o structură unitară a conținutului, a modului vizual de reprezentare a informației și a modalităților de contactare a acestora. Din 42 de site-uri web, două nu funcționează (n.r. la 1 aprilie 2021), 21 dintre ele nu au certificate de securitate, 15 nu sunt deloc optimizate pentru dispozitive mobile și doar 2 sunt accesibilizate pentru persoanele cu dizabilități.

Este doar un exemplu care se repetă și în cazurile altor instituții care pot fi petiționate sau unde se pot solicita informații. Așadar, pentru publicul larg, construirea unor obiceiuri de interacțiune corectă cu aceste platforme este aproape imposibilă.

Am cartografiat în paginile următoare 25 de fluxuri de input al cetățenilor către stat în încercarea de a înțelege care sunt procedurile și regulile ca aceștia să dialogheze cu autoritățile și care ar trebui să fie răspunsul instituțional ca urmare a unei acțiuni de acest tip.

FLUXURI DE INPUT CETĂȚEAN-STAT

În relația cu statul care ar trebui să le servească interesele, mulți cetățeni se confruntă cu un sentiment de frustrare, generat adesea de ineficiența cu care autoritățile își îndeplinesc misiunea. În paginile ce urmează veți descoperi care sunt principalele puncte de input din partea cetățeanului către instituțiile publice, care sunt procedurile care le guvernează, iar apoi care sunt soluțiile digitale identificate pentru a le optimiza.

A. INTERVENȚII LEGISLATIVE

Propunerea sau modificarea legislației, fie la nivel local sau național, nu sunt doar atribuții ale legislativului și executivului. În anumite situații, cetățenii pot avea un impact semnificativ asupra legislației, fie prin dreptul la inițiativă, fie prin exprimarea opiniei pe marginea unei propuneri legislative prin proceduri de consultare publică, obligatorii prin lege.

A.1. INIȚIATIVA LEGISLATIVĂ CETĂȚENEASCĂ

Conform Constituției, pe lângă Parlament și Guvern, principalele organisme cu drept de inițiativă legislativă, și cetățenii pot propune o lege dacă îndeplinesc o serie de condiții. Prima dintre acestea este ca propunerea să fie inițiată de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot, care *”trebuie să provină din cel puțin un sfert din județele țării, iar în fiecare din aceste județe, respectiv în municipiul București, trebuie să fie înregistrate cel puțin 5.000 de semnături în sprijinul acestei inițiative.”* Există și o serie de constrângeri. Inițiativa cetățenească nu poate fi pe probleme de fiscalitate, relații internaționale, amnistie sau grațiere. Propunerile legislative, inclusiv cele cetățenești, se supun în prima etapă dezbaterii Camerei care are competența pe subiectul inițiativei.

Din punct de vedere operațional, pentru propunerea unei noi inițiative este necesară urmarea unui număr de pași ce se regăsesc în Legea 189/1999. Primul pas este constituirea unui comitet de inițiativă format din cel puțin

10 persoane, cu unele excepții (persoane aflate pe funcții alese, membri ai guvernului, persoane numite în funcția de prim-ministru etc.) Comitetul ia naștere ca urmare a unei declarații notariale și componența comitetului împreună cu textul inițiativei se publică în Monitorul Oficial, după avizarea prealabilă de către Consiliul Legislativ (la maxim 6 luni după primirea avizului).

Din momentul publicării, susținătorii au 6 luni la dispoziție pentru a strânge semnăturile necesare. Dacă semnăturile sunt strânse în timp util, dosarele cu acestea, organizate pe localități, se depun la camera competentă a Parlamentului și sunt transmise în original la Curtea Constituțională păstrându-se o copie la Parlament. Astfel, inițiativa este înregistrată și începe procesul de verificare.

După atestarea semnăturilor și verificarea CCR, dacă inițiativa nu a întâmpinat nici o problemă, se declanșează procedura parlamentară de legiferare.

A.2. INIȚIATIVA CETĂȚENEASCĂ DE MODIFICARE A CONSTITUȚIEI

În mod similar, inițiativa cetățenească de modificare a Constituției poate declanșa o procedură de revizuire a acesteia. Astfel, pe lângă executiv și legislativ, un număr de cel puțin 500.000 de cetățeni cu drept de vot pot iniția o revizuire a Constituției. Potrivit Art. 150 din Constituție, *“Cetățenii care inițiază revizuirea Constituției trebuie să provină din cel puțin jumătate din județele țării, iar în fiecare din aceste județe sau în municipiul București trebuie să fie înregistrate cel puțin 20.000 de semnături în sprijinul acestei inițiative.”*

Revizuirea trebuie adoptată de parlament cu o majoritate de cel puțin două treimi din membrii fiecărei camere și se confirmă printr-un referendum, organizat în termen de 30 de zile de la adoptare.

Există însă limite ale modificării Constituției, aceasta neputând fi modificată pe timp de stare de urgență declarată sau pe timp de război, neputând afecta *”caracterul național, independent, unitar și indivizibil al statului român, forma republicană de guvernământ, integritatea teritoriului, independența justiției, pluralismul politic și limba oficială”*, și nici limita sau afecta drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor.

Procedura de propunere a unei inițiative cetățenești de revizuire a Constituției este identică cu cea de propunere a unei noi inițiative legislative, diferit fiind doar numărul de semnături necesare.

A.3. INIȚIATIVA CETĂȚENEASCĂ EUROPEANĂ

Inițiativa cetățenească europeană (ICE) este un instrument legislativ la nivel european, important din punct de vedere al democrației participative. Prin intermediul acesteia 1.000.000 de cetățeni cu drept de vot ai Uniunii Europene, din cel puțin un sfert din statele membre UE, pot cere Comisiei să înainteze o propunere de act legislativ pentru aplicarea Tratatelor UE. Pentru a putea iniția procedura de ICE este nevoie de un comitet de inițiativă fondat de cetățeni ai UE care locuiesc în cel puțin 7 state ale Uniunii, indiferent dacă sunt cetățeni ai statelor respective sau nu. Inițiativa se înregistrează la Comisia Europeană fiind validată (dacă nu încalcă principii fundamentale) și publicată online în termen de două luni.

Suținătorii inițiativei pot strânge din acel moment semnături. Este nevoie de 1.000.000 de semnături din cel puțin 25% din statele membre UE, numărul de semnături necesare din fiecare țară variind (de exemplu din România este nevoie de cel puțin 24.000 de semnături, dar din Cipru sau Estonia este nevoie de doar 4500, regula de bază fiind numărul de eurodeputați al țării x 750). După ce semnăturile sunt strânse ele trebuie să fie validate de fiecare stat după procedurile proprii. Dacă semnăturile sunt validate, acestea sunt trimise Comisiei Europene, urmând ca reprezentanții susținătorilor să prezinte propunerea atât în fața Comisiei cât și într-o sesiune publică a Parlamentului European.

Începând cu 1 ianuarie 2020 procedura pentru ICE a fost simplificată, iar utilitatea sa a fost separată de cea a petiției europene, care are un scop mult mai restrâns și o procedură mult mai simplă.

A.4. CONSULTAREA PUBLICĂ

Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică stabilește obligativitatea organizării de consultări publice pentru elaborarea de proiecte de acte normative. Consultările, referite ca dezbateri, trebuie să fie deschise membrilor publicului și specialiștilor. Orice proiect de act normativ, local sau central trebuie să treacă astfel printr-o procedură stabilită de această lege.

Un proiect de act normativ trebuie să fie afișat public timp de 30 de zile. După încheierea acestei perioade proiectul intră în dezbateri publice timp de cel puțin 10 zile, primindu-se opinii scrise pe tema actului normativ sau orale în cadrul unor sesiuni dedicate. În cazul în care instituția care aduce proiectul de lege în dezbateri publice nu organizează o sesiune pentru consultare, organizațiile neguvernamentale, actorii din mediul privat sau cetățenii pot solicita organizarea unei astfel de dezbateri, iar instituția are obligația să o respecte. Dezbateri este deschisă pentru toate grupurile și persoanele interesate și acestea pot exprima opinii în cadrul dezbaterii cu condiția înscrierii la luarea de cuvânt anterior sesiunii prin metodele puse la dispoziție de organizatori. În termen de 10 zile de la o astfel de sesiune, se va afișa minuta sesiunii și opiniile exprimate în cadrul acesteia.

Pe lângă prevederile legii 52/2003 există o serie de cazuri specifice de consultări, în special la nivel local care trebuie îndeplinite în anumite condiții.

Consultarea privind evaluarea impactului asupra mediului

Conform legii 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, publicul trebuie informat și consultat cu privire la impactul de mediu și solicitările de acorduri de mediu. Publicul are astfel posibilitatea de a transmite propuneri și recomandări.

Astfel, când se investighează impactul asupra mediului al unui proiect sau propuneri este necesară o procedură de consultare. Autoritatea emitentă și autoritatea pentru protecția mediului au obligația de a publica informațiile despre proiect timp de cel puțin 10 zile fizic, la sediul lor și/sau pe paginile lor publice online. Acestei etape îi urmează o a doua, cu durată de cel puțin 30 de zile în care se desfășoară consultarea publică prin care cetățenii pot contribui cu opinii, recomandări sau alte sugestii. Titularul proiectului este cel care organizează dezbaterile publice și opiniile publicului participant se consemnează în același proces verbal în care sunt colectate sugestiile scrise, acestea urmând să fie analizate și să se răspundă în scris la ele.

Consultarea privind probleme de urbanism

Conform art. 57 și art. 60 din Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, publicul are dreptul de a fi consultat și de a-și exprima opțiunile și opiniile privind prevederile programelor de amenajare a teritoriului (PAT) și de dezvoltare urbanistică a localităților, precum și cele cuprinse în documentațiile de amenajare a teritoriului și de urbanism. Conform metodologiei există o serie de etape stricte de publicare și consultare a publicului pentru PAT respectiv Planuri Urbanistice.

În cazul Planurilor de Amenajare Teritorială când se elaborează un astfel de plan se publică două anunțuri în presă, la interval de trei zile, prin care acesta este anunțat. Apoi se afișează la sediul autorității, pe toată durata dinaintea consultării, propunerile succinte. Autoritatea pregătește o dezbateri, anunțată cu cel puțin 15 zile în prealabil, trecându-se apoi printr-o dezbateri publică și oferindu-se răspuns justificat la sugestii în termen de 15 zile după data dezbaterii. La sfârșitul procedurii de consultare se redactează un raport public cu privire la consultare, afișat de regulă pe site-ul primăriei.

Similar, când se pregătește elaborarea unui plan urbanistic, planul este anunțat prin afișare la sediul autorității elaboratoare, pe site-ul acesteia, cu descriere succintă și mențiunea persoanei responsabile. Planul poate fi

comunicat și prin mijloace mass-media, dar nu este obligatoriu. Apoi se deschide procedura de dezbatere și timp de maxim 25 de zile de la anunț acceptându-se sugestii și puncte de vedere. După dezbatere se publică sugestiile și acceptarea/neacceptarea argumentată a acestora în termen de 15 zile și se atașează aceste informații la documentație pentru etapa următoare, cea de elaborare.

Procedura este una similară în cazul elaborării unui Plan Urbanistic Zonal, cu diferența că implicarea publică este mai importantă și mai granulară, comunitatea locală fiind direct afectată și specificându-se obligativitatea afișării locale de postere privind elaborarea unui nou PUZ.

E-Consultare

Plaforma de consultare *consultare.gov.ro* a fost lansată pe 1 ianuarie 2016, la inițiativa Ministerului pentru Consultare Publică și Dialog Civic, în subordinea căruia a rămas până la desființarea acestuia, când a trecut în subordinea Secretariatului General al Guvernului (SGG).

Platforma a fost actualizată, relansată pe pagina *e-consultare.gov.ro* și este în continuare în subordinea SGG, dar aproape complet ignorată de public: în perioada martie 2019 - 31 ianuarie 2020 au fost încărcate 1511 proiecte de acte normative aflate în consultare publică, au fost anunțate 23 de dezbateri publice, dar s-au primit un total de 16 contribuții din partea publicului prin platformă. Platforma are 196 de abonați la newsletter și centralizează (manual, prin intermediul unui operator uman, în regim săptămânal) doar proiectele de acte normative ale ministerelor, ale Guvernului și ale autorităților aflate în subordinea ministerelor precum și ale autorităților independente pentru care există obligație de consultare cu publicul. Inclusiv unele acte pentru care nu există obligația de consultare, cum ar fi Ordonanțele de Urgență, au fost listate pe site, dar nu au suscitât interes public.

A.5. PARTICIPAREA LA ȘEDINȚE PUBLICE

Ședințele publice ale instituțiilor care elaborează acte normative sunt un element important, reprezentând un proces de democrație participativă directă, dar și de răspundere publică în fața cetățeanului. Există două tipuri de ședințe publice, cele cu participarea publicului și cele deschise publicului, dar unde membrii acestuia nu pot exprima opinii.

Pe perioada procedurii de consultare publică, mai ales în cazul procedurilor locale de urbanism și mediu, dar și în cazul unor inițiative de act normativ de interes public ridicat, există un grad mai ridicat al participării publicului în ședințe. În cadrul unei ședințe publice locale, de obicei, înscrierea persoanelor interesate să ia cuvântul se face cu 3 zile înainte de data ședinței, prin cerere, iar organizatorul poate de asemenea să invite proactiv reprezentanți, organizații sau instituții cu experiență relevantă pe subiect.

Pe parcursul procedurii, persoana care conduce ședința acordă cuvântul invitaților și persoanelor interesate urmând ca intervențiile acestora să se consemneze în minută cu titlu de recomandări.

În afara acestor ședințe cu participarea publicului există în cadrul legislativelor locale și centrale ședințe deschise publicului. Astfel, de exemplu, membri ai publicului sau presei pot participa la ședințele Parlamentului României, ca invitați ai unui grup parlamentar sau la cerere, pe baza unei solicitări prealabile, în limita locurilor destinate publicului. Publicul nu poate participa la deliberări, dar prezența acestuia poate avea adesea un rol de presiune publică și au existat cazuri în care membri ai publicului au protestat împotriva unor proiecte legislative din poziția de invitat sau spectator, cel mai bun exemplu fiind prezența cetățenilor în parlament în perioada protestelor împotriva legilor justiției.

A.6. PARTICIPAREA LA AUDIERI PUBLICE

Audierile publice sunt un tip special de consultări, organizate pe o temă specifică, prin care li se permite cetățenilor să își exprime punctul de vedere printr-un mecanism riguros, dar extrem de eficient. Această procedură presupune existența unei comisii de inițiere, formată din reprezentanți de structuri publice, care are rolul de a identifica și documenta exhaustiv tema supusă consultării și de a coordona organizarea audierii. Aceștia i se adaugă o comisie de experți în domeniu care au rolul de a asculta și analiza toate opiniile colectate în urma audierii și de a formula recomandări pe baza acestora. În cazul fiecărei audieri, publicul va avea la dispoziție un mecanism de înregistrare prin care orice cetățean se poate înscrie să ia cuvântul în cadrul evenimentului public de audiere.

Această luare de cuvânt este însă condiționată de prezentarea punctului de vedere, în scris, urmărind un template pus la dispoziție de comisie, anterior aprobării sale ca vorbitor în cadrul audierii propriu-zise. Dacă sunt cetățeni care vor să contribuie la audiere fără a-și susține verbal punctul de vedere, pot specifica acest lucru și își prezintă opiniile exclusiv în scris, urmând ca ele să fie analizate de comisia de experți. Fiecare audiere publică se încheie cu un raport-sinteză însoțit de toate documentele anexă: punctele de vedere scrise și verbale (înregistrări), poziții publice în mass-media pe marginea audierii și alte documente relevante.

B. INTERVENȚII ADMINISTRATIVE

Există o serie de metode și proceduri garantate prin lege prin care cetățenii pot participa la buna desfășurare a actului administrativ, pot solicita date suplimentare cu privire la activitatea statului sau pot sugera îmbunătățiri.

B.1. CERERI DE ACCES LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC

Legea 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public reglementează activitatea de soluționare a cererilor de informații de interes public. Legea 544/2001 stabilește necesitatea unui departament care se ocupă de accesul la informații la nivelul instituțiilor publice precum și dreptul la acces și procedura de răspuns, dar și informațiile care trebuie oferite fără necesitatea cererii acestora. Acest departament trebuie să existe în cadrul fiecărei instituții centrale sau locale.

Instituțiile au obligația de a publica anual, independent de existența unor cereri din partea publicului, o serie de informații oferite din oficiu, cum ar fi de exemplu cheltuielile bugetare. Independent de publicarea acestor date, instituțiile trebuie să publice în Monitorul Oficial un raport anual de activitate.

Cetățenii pot solicita informații pe cale orală la sediul unei instituții, primind conform legii răspuns imediat dacă datele necesare sunt disponibile. Dacă datele nu sunt disponibile imediat, cetățeanul poate depune o cerere scrisă semnată ce conține *Nume, Adresă și Datele Solicitate* (și, opțional formatul în care dorește să i se comunice datele). Informațiile vor trebui oferite în termen de 10 zile, iar instituția va informa în mod obligatoriu solicitantul dacă este necesară o prelungire până la maximum 30 de zile.

Dacă se refuză motivat accesul la datele respective solicitantul trebuie înștiințat în termen de 5 zile și motivarea trebuie să respecte o serie de criterii specifice (siguranță națională, date personale, proprietate intelectuală etc.)

B.2. PETIȚII

Este important de menționat că majoritatea petițiilor, mai ales petițiile online pe diverse teme de actualitate nu au o valoare legală și pot servi doar ca instrument de presiune publică la adresa statului. Petițiile sunt însă o opțiune validă de interpelare a instituțiilor publice pe diferite probleme, cât timp se urmează procedurile legale.

Soluționarea petițiilor se desfășoară conform Ordonanței 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor. OG 27 definește petiția și care sunt autoritățile care pot fi petiționate: *“În sensul prezentei ordonanțe, prin petiție se înțelege cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris ori prin poșta electronică, pe care un cetățean sau o organizație legal constituită o poate adresa autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, serviciilor publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, companiilor și societăților naționale, societăților comerciale de interes județean sau local, precum și regiilor autonome, denumite în continuare autorități și instituții publice.”*

OG 27 stabilește necesitatea unui departament care se ocupă de petiții, dreptul la petiționare și procedura de soluționare, iar autoritățile întocmesc un raport semestrial privind activitatea de petiționare.

Pentru a depune o petiție, inițiatorul trebuie să o semneze. Biroul de Relații cu Publicul al instituției petiționate primește și direcționează petiția și aceasta este analizată de departamentul responsabil de subiectul său. Dacă este direcționată greșit (depusă la departamentul greșit al instituției), conform legii, aceasta nu trebuie respinsă, ci redirectionată obligatoriu în termen de 5 zile. Răspunsul, afirmativ sau negativ, se redactează în termen de 30 de zile (dar există și alte termene în cazuri speciale).

Petiția Europeană, adresată către Parlamentul European (PE) este un instrument al Uniunii Europene prin care orice cetățean poate trimite o

petiție Parlamentului European dacă dorește să-i solicite să analizeze un aspect care îl afectează sau să se plângă de modul în care este aplicată legislația UE.

Parlamentul European analizează subiectul și răspunde în scris. Petiția poate viza doar domeniile pe care UE are competență și poate fi depusă prin poștă sau online, direct pe site-ul PE.

B.3. AUDIENȚE ȘI CONDICI DE SUGESTII

Conform Codului Administrativ *“aleșii locali sunt obligați ca, în exercitarea mandatului, să organizeze periodic, cel puțin o dată pe trimestru, întâlniri cu cetățenii, să acorde audiențe și să prezinte în consiliul local, respectiv în consiliul județean o informare privind problemele ridicate la întâlnirea cu cetățenii.”*

Programul de audiențe, sugestii și întâlniri informale nu e codificat și este la latitudinea administrației, hotărât prin ordine și regulamente de funcționare locale. La rândul lor conducerile instituțiilor din administrația centrală și locală își organizează propriile programe de audiențe sau instrumente de sugestii prin regulamente interne proprii.

B.4. COMISIILE PENTRU CERCETAREA ABUZURILOR ȘI PENTRU SOLUȚIONAREA PETIȚIILOR DIN PARLAMENT

Fiecare dintre cele două camere ale Parlamentului României are câte o comisie al cărui scop îl reprezintă soluționarea petițiilor și cercetarea abuzurilor. Ambele comisii au nume similare - *Comisia pentru cercetarea abuzurilor, combaterea corupției și petiții la Senat*, respectiv *Comisia pentru cercetarea abuzurilor, corupției și pentru petiții la Camera Deputaților*.

Principala activitate a acestor comisii o reprezintă *“examinarea petițiilor primite și cercetarea abuzurilor semnalate prin aceste petiții”*. În cazul în care este considerată importantă, se poate cere efectuarea unei anchete asupra abuzurilor sesizate, în cazurile în care camera dispune acest lucru ca urmare a prezentării, potrivit regulamentului, a unei cereri în fața sa.

Soluționarea petițiilor este adesea la latitudinea comisiilor și urmează o serie de proceduri. De exemplu, potrivit prevederilor art. 209 din Regulamentul Camerei Deputaților, pentru a fi admisibilă în cadrul Comisiei de cercetare a abuzurilor, o petiție trebuie să fie semnată și să se menționeze numele, prenumele și domiciliul petiționarului. Comisia decide în termen de 10 zile lucrătoare dacă petiția se transmite unei autorități publice competente sau se clasează. Este important de precizat că cetățenii pot petiționa orice comisie din cadrul celor două camere pe probleme specifice, nu doar comisia pentru abuzuri.

B.5. SESIZAREA, PETIȚIONAREA SAU SOLICITAREA DE AUDIENȚE AVOCATULUI POPORULUI

Avocatul Poporului este o instituție centrală specializată a aparatului de stat al cărui rol principal este de apărare a drepturilor și libertăților cetățenești atunci când există riscul ca acestea să fie încălcate de instituțiile publice (cu precădere cele executive). Avocatul poporului este numit de ambele camere ale Parlamentului României în ședință comună pentru un mandat de 5 ani, reînnoibil o singură dată. În ultimii doi ani (2019 și 2020) Avocatul Poporului a primit un total de 25.008 petiții (11.000 în 2019 și 14.008 în 2020), 14.647 sesizări telefonice (6.200 în 2019 și 8.447 în 2020) și a oferit 9.207 audiențe (7.700 în 2019 și 1.507 în 2020). Acest lucru a rezultat în 596 de anchete (429 în 2019 și 167 în 2020), 3.129 sesizări din oficiu (1.749 în 2019 și 1.380 în 2020) și 379 recomandări făcute către autorități (164 în 2019 și 215 în 2020).

Avocatul Poporului poate să își exercite activitatea din oficiu, prin autosesizare sau la cererea părților interesate. Avocatul Poporului poate fi sesizat de către membrii publicului printr-o petiție adresată în scris și transmisă prin poștă (scutită de taxe de timbru), email sau fax. Din 2003 Avocatul Poporului poate contesta acte normative la Curtea Constituțională.

C. INTERVENȚII CU ROL DE CENZOR

Pe lângă dreptul de participare la elaborarea cadrului legal și de îmbunătățire a acestuia prin participare sau petiționare cetățenii pot beneficia și de intervenția unor instituții care, la cerere sau din oficiu, se asigură că legislația este aplicată, fiind instituții de resort la care cetățenii pot sesiza problemele aferente.

C.1. INSPECȚIA MUNCII

Inspecția Muncii este un organ de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Ministerului Muncii. Principalul scop al instituției îl reprezintă îndeplinirea obligațiilor legale de către angajatori în domeniul relațiilor de muncă, precum și a celor referitoare la condițiile de muncă, apărarea vieții, integrității corporale și sănătății a salariaților. Inspecția muncii poate fi sesizată de către cetățeni prin intermediul unui formular online, în scris sau telefonic (există și o linie telverde pentru sesizări), când se constată neîndeplinirea uneia dintre obligațiile legale de mai sus și are o serie de pârghii prin care poate sancționa aceste neîndepliniri. Inspecția muncii publică o serie de informații legate de starea situațiilor de muncă și a accidentelor de muncă lunar, conform legii.

C.2. AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORILOR (ANPC)

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) este o instituție de specialitate a administrației publice centrale din România, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului. ANPC are multiple atribuții, de la organizarea strategiilor naționale de protecție a consumatorului la autorizarea experților în metale și pietre prețioase. În domeniul protecției cetățeanului, ANPC asigură supravegherea pieței produselor (inclusiv expertizarea unor produse specifice precum băuturile

alcoolice) și protecția cetățenilor împotriva practicilor comerciale incorecte. Sesizarea cu privire la o încălcare a drepturilor consumatorului poate fi făcută telefonic (inclusiv la nr. de telefon unic 021.9551) ori cu ajutorul unui formular online. ANPC operează de asemenea un Sistem Alternativ de soluționare a Litigiilor (SAL) care poate fi accesat de consumatori în cadrul contractelor comerciale sau de servicii, în mod gratuit, și oferă soluționarea litigiilor de competența ANPC în termen de maxim 90 de zile.

C.3. DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

Direcția de Sănătate Publică este o instituție publică cu personalitate juridică care își desfășoară activitatea în scopul realizării politicilor și programelor naționale de sănătate publică, a activității de medicină preventivă și a inspecției sanitare de stat, a monitorizării stării de sănătate și a organizării statisticii de sănătate, precum și a planificării și derulării investițiilor finanțate de la bugetul de stat pentru sectorul de sănătate. În cadrul direcțiilor sanitare funcționează un departament de Control în Sănătate Publică coordonat la nivel central de Inspekția Sanitară de Stat. Rolul acestui departament este de a asigura calitatea actului medical și condițiile de igienă necesare desfășurării unor activități. Cetățeanul poate face sesizare sau reclamație în scris către DSP-uri cu privire la nereguli sesizate, iar acestea au termen de 30 de zile pentru a răspunde.

C.4. INSPECTORATUL DE STAT ÎN CONSTRUCȚII

Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC) este un organism de control al activității în domeniul calității în construcții, disciplinei în urbanism, al supravegherii pieței materialelor de construcții și al avizării investițiilor în lucrări de construcții realizate din fonduri publice, aflat în subordinea Guvernului prin Ministerul Dezvoltării Publice.

ISC, prin inspectoratele regionale asigură calitatea construcțiilor și intervine cu sancțiuni când nu se respectă norme dar și când se efectuează modificări abuzive asupra clădirilor. Cetățeanul poate face sesizare în scris cu privire la nereguli sesizate.

C.5. AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PLĂȚI ȘI INSPECȚIE SOCIALĂ

Agencia Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS) este un organ de specialitate subordonat Ministerul Muncii și Protecției Sociale care are atribuții în administrarea fondurilor sociale și asigurarea beneficiilor sociale pentru persoanele cărora li se cuvin, prevenirea fraudei și erorilor în domeniul prestațiilor sociale dar și asigurarea serviciilor de control și investigare a aplicării normelor pentru persoanele cu dizabilități. Astfel ANPIS are și un rol de intervenție cu rol de cenzor în cazul neregulilor sesizate de cetățean. Persoanele ce primesc în mod eronat sau fraudulos diverse beneficii pot face obiectul unei inspecții sociale dar ANPIS asigură și conformitatea unor clădiri pentru îndeplinirea standardelor de accesibilitate.

ANPIS pune o serie de canale la dispoziția publicului pentru solicitări, petiții și reclamații printre care un număr telverde, un formular online precum și contact prin e-mail, fax, poștă sau depunere directă. Este important de menționat că petițiile anonime, sau care nu conțin datele de identificare ale petiționarului nu sunt luate în considerare și sunt clasate automat, conform legii. ANPIS adaugă și o a doua regulă, care spune că petițiile ilizibile, alături de cele care conțin injurii sau expresii denigratoare la adresa instituției sau funcționarilor publici sunt, de asemenea, clasate fără însă a menționa dacă aduc la cunoștință petentului acest lucru acolo unde îl pot identifica din document.

C.6. AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP) este o instituție independentă, al cărui Președinte este numit de către Senatul României. Rolul Autorității îl reprezintă verificarea și controlul aplicării Regulamentului General privind Datele Personale (2016/679) pe teritoriul României. ANSPDCP are un rol de monitorizare a aplicării unitare a RGDP, dar și de avizare a actelor normative cu efect în domeniul datelor personale și de control și penalizare în cazurile unde regulile nu sunt aplicate unitar. Procedura de depunere a unei plângeri de încălcare RGDP este una simplă, prin intermediul unui formular online, soluționarea având un termen de 45 de zile.

C.7. POLIȚIA ROMÂNĂ

Poliția Română face parte din Ministerul Afacerilor Interne și este instituția specializată a statului, care exercită atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii.

Poliția Română este o instituție de prim resort în momentul în care un cetățean este victimă a unei infracțiuni sau vrea să semnalizeze o încălcare a legii fiind în același timp și o instituție de utilitate publică pentru eliberarea unor documente necesare, precum permise și alte acte auto sau caziere judiciare.

Procesul de semnalizare al unui incident pe post de victimă sau martor poate fi început prin intermediul telefonului (vocal la 112 sau via text, la 113, numărul de urgență pentru persoanele cu dizabilități de auz și/sau vorbire, înregistrate cu date de identificare și număr de telefon în Sistemul

Național Unic pentru Apeluri de Urgență - SNUAU) dar poate fi finalizat doar prin prezentarea la o secție și semnarea unei declarații cu privire la fapte.

C.8. GARDA DE MEDIU

Garda națională de Mediu este o instituție specializată a statului aflată în subordinea Ministerului Mediului a cărui rol este controlul activităților cu impact asupra mediului înconjurător și aplicarea de sancțiuni contravenționale în domeniul mediului când acestea sunt constatate. Cetățeanul poate face sesizare în scris prin intermediul unui formular de contact aflat pe site sau telefonic, cu privire la nereguli sesizate.

C.9. GARDA FORESTIERĂ

Garda Forestieră este o instituție specializată a statului aflată în subordinea Ministerului Mediului a cărui rol este controlul aplicării regimului silvic și cinegetic în fondul forestier național și în vegetația forestieră de pe terenurile din afara fondului forestier național.

Garda forestieră se ocupă de autorizații pentru tăieri de copaci sau înregistrări de instrumente specifice (precum ciocane de marcat), controlul vânătorii și alte activități conexe. Pentru semnalări ale încălcării regimului silvic sau cinegetic garda forestieră poate fi sesizată în scris printr-o petiție depusă prin formular online, transmisă prin poștă, pe e-mail sau în persoană.

Pe website-ul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor există listate 9 gărzi forestiere care deservește toate regiunile țării. Toate cele 9 au un website dedicat, dar nu există o formulă 100% unitară de transmitere a sesizărilor la nivelul tuturor gărzilor. De exemplu, Garda Forestieră București are un formular online disponibil pe site și prevede și o secțiune în care, teoretic, ar trebui să fie listate petițiile primite, dar această secțiune nu are nicio înregistrare. Pe alte website-uri, de exemplu cel al Gărzii Forestiere Suceava, pentru petiții există doar o adresă de e-mail și adresa fizică a instituției.

C.10. AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) este o instituție publică din România, aflată în subordinea Guvernului cu atribuții în domeniul siguranței alimentelor și sănătății animalelor. ANSVSA exercită atribuții de control prin direcțiile sale locale. Cetățeanul poate face sesizare online, cu ajutorul unui formular cu privire la nereguli sesizate legate de siguranța alimentară sau pot apela numărul Tel-Verde 0800.826.787, termenul de soluționare fiind de 48 de ore.

D. INTERVENȚII JUDICIARE

Pe lângă formele de intervenție legislative, administrative sau cu rol de control și de cenzor, cetățenii au ca resort accesul la sistemul de justiție în cazul în care doresc să acționeze în instanță sau să depună o plângere ori un denunț împotriva unei autorități a statului.

D.1. PLÂNGEREA PENALĂ ȘI DENUNȚUL

Un cetățean poate depune o plângere penală împotriva unui organ al statului în momentul în care s-a săvârșit o faptă penală asupra primului ca urmare a interacțiunii dintre cetățean și stat. Un exemplu este solicitarea de bani sau bunuri pentru soluționarea unei cereri sau fapte de corupție similare.

Diferența principală între plângere și denunț este calitatea depunătorului: în cazul unei plângeri persoana care o depune a fost victimă directă a faptei penale, în cazul denunțului persoana în cauză doar cunoaște că fapta a existat sau va exista. Plângerile și denunțurile se fac, în scris sau oral la organele de anchetă (Poliție, Parchet). Plângerile pentru fapte de corupție se pot semna și direct la Direcția Națională Anticorupție. Pe site-ul DNA există un formular pentru comunicarea datelor referitoare la faptele de corupție.

D.2. ACȚIONARE ÎN CONTENCIOS ADMINISTRATIV

Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ reglementează procedura de urmat în cazul litigiilor în care statul este parte ca urmare a neîndeplinirii unei datorii legale. Astfel, contenciosul administrativ reprezintă *“activitatea de soluționare de către instanțele de contencios administrativ competente potrivit legii organice a litigiilor în care cel puțin una dintre părți este o autoritate publică, iar conflictul s-a născut fie din emiterea sau încheierea, după caz, a unui act administrativ, în sensul prezentei legi, fie din nesoluționarea în*

termenul legal ori din refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim”.

Pentru ca un litigiu să poată fi soluționat în instanța de contencios administrativ, partea vătămată, care poate fi și o altă autoritate a statului, trebuie să fi fost afectată de o decizie a unei instituții care a dus prin efecte juridice produse de un act administrativ, de nesoluționarea unei cereri în termen, sau de refuzul nejustificat de a soluționa o cerere.

Termenul pentru formularea plângerii prealabile de către partea vătămată este de șase luni de zile de la comunicarea soluției, trecerii termenului legal de comunicare a unei soluții etc. Instanța competentă variază în funcție de o serie de factori, printre care etapa procesului, valoarea prejudiciului etc. putând fi Tribunale, Curți de Apel sau chiar Înalta Curte.

D.3 . ACȚIONARE ÎN CIVIL

Dacă procedurile ineficiente sau acțiunile ale unor organe ale statului pot duce la prejudicii de natură morală sau materială pentru cetățeni acestea pot fi acționate în civil. Etapele necesare sunt cele aferente oricărui proces civil - anume depunerea unei cereri de chemare în judecată la registratura instanței competente, întâmpinarea, stabilirea termenelor, înfățișarea și dezbaterile, deliberarea și deciziile. Diferența o reprezintă faptul că pârâțul este o instituție a statului.

D.4 . PLÂNGEREA LA CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI (CEDO)

Orice persoană fizică sau organizație poate sesiza o încălcare a Convenției europene a Drepturilor Omului la CEDO, care are rol de instanță internațională. Convenția este documentul care reglementează tipurile de plângeri pe care Curtea le poate prelua și examina și cine are dreptul de a se adresa Curții.

Adiacent Convenției există o serie de Protocoale care nu sunt adoptate de toate statele, de aceea este important ca în momentul depunerii unei sesizări, reclamantul să verifice care este situația specifică țării din care provine sau de pe teritoriul căreia reclamă fapta. În realitate, doar puțin sub 10% din plângerile care ajung la CEDO sunt admisibile pentru că nu respectă o serie de condiții care țin în general de aplicabilitatea protocoalelor, de intervalul derulării faptelor care nu se suprapune cu perioada în care Convenția este aplicabilă în statul respectiv, de calitatea de victimă a reclamantului, de demersurile interne de soluționare a sesizării (adică dacă instanțele naționale au fost adresate pe subiectul plângerii) sau dacă plângerea depusă la CEDO vine la mai mult de șase luni de la ultima decizie irevocabilă obținută în cea mai înaltă instanță națională competentă.

CEDO detaliază în regulament care sunt pașii de transmitere a unei plângeri și pune la dispoziția cetățenilor, a grupurilor de cetățeni, a organizațiilor sau a companiilor formulare tipizate pentru a-i ajuta să își redacteze sesizarea și să o însoțească cu toate documentele necesare. Depunerea acestei cereri și implicit sesizarea Curții poate fi făcută doar prin poștă. Răspunsul cu privire la admiterea sau respingerea cererii va fi transmis în termen de aproximativ trei luni, dar nu există o regulă în acest sens.

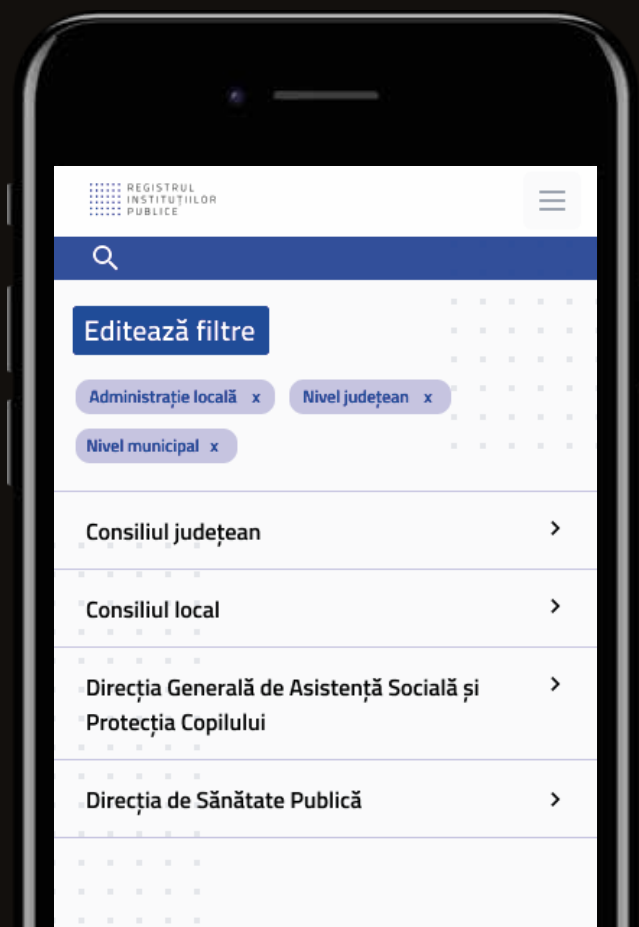

SOLUȚII

Registrul Instituțiilor Publice

Un catalog digital al instituțiilor publice
din România și al atribuțiilor lor

DESPRE SOLUȚIE

Informațiile despre instituțiile publice din România sunt disponibile în multiple locuri, dar nu există o centralizare a acestora la nivel național. Pentru orice cetățean care și-ar dori să aibă o imagine de ansamblu a structurii aparatului public și a diviziunii atribuțiilor acestora, munca de documentare ar fi uriașă.

Registrul Instituțiilor Publice este o platformă web informativă unde orice persoană poate să caute, filtreze și navigheze printr-un index al instituțiilor publice din România pentru a înțelege cum sunt organizate și ce atribuții au, precum și modul în care ele se subordonează sau colaborează, conform legii, cu alte instituții.

Platforma este o soluție web responsive, însoțită de un panou de administrare prin care sunt introduse datele manual sau prelucrate automat din mai multe baze de date optimizate. Utilizatorii pot căuta cu ajutorul unui motor simplu informații direct în platformă sau pot naviga prin informație cu ajutorul unui set generos de filtre și alte opțiuni.

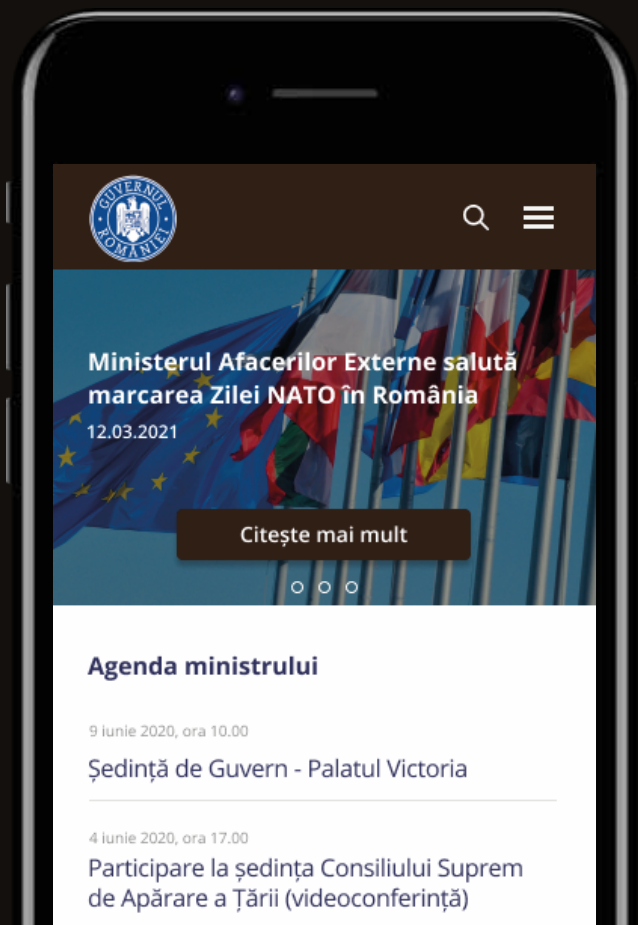
SCHIMBĂRI

- Documentarea listei de instituții publice din România și construirea unei librării de informații despre atribuțiile acestora;
- O imagine de ansamblu a structurii aparatului public și modul în care instituțiile sunt interconectate.

Website Factory: Guvern

Site-uri funcționale, ușor de construit
pentru toate instituțiile guvernamentale

DESPRE SOLUȚIE

Prima întâlnire digitală a cetățeanului cu orice instituție este website-ul acesteia. Foarte multe dintre website-urile instituțiilor publice din România sunt fie total nefuncționale, fie nu oferă utilizatorului informații complete și coerente într-un mod accesibil. În plus, deși nevoile de comunicare sunt aceleași pentru majoritatea lor, fiecare instituție în parte își achiziționează propriul website cheltuind astfel un buget pe care l-ar putea utiliza acolo unde e mai mare nevoie de el. Nu în ultimul rând, nu toate instituțiile au la dispoziție acest buget, implicit se descurcă cu orice au la îndemână sau uneori renunță la a mai întreține un site.

Website Factory: Guvern este o soluție unică, dezvoltată central, care poate fi apoi reutilizată de toate ministerele și instituțiile din administrația centrală. Eliminând nevoia de development tehnic și susținând mentenanța dintr-un punct unic pentru toate instituțiile care nu au o soluție proprie de găzduire, Website Factory: Guvern dă posibilitatea tuturor să-și construiască website-uri cu informațiile esențiale și relevante pentru o bună comunicare cu cetățenii.

Compus din module care deja au integrate elemente accesibilizate, template-uri predefinite și editoare intuitive, această soluție va ajuta echipele din cadrul acestor instituții să își administreze extrem de ușor comunicarea cu cetățenii și publicarea de informații utile.

 Soluție care poate fi implementată doar cu participarea administrației publice

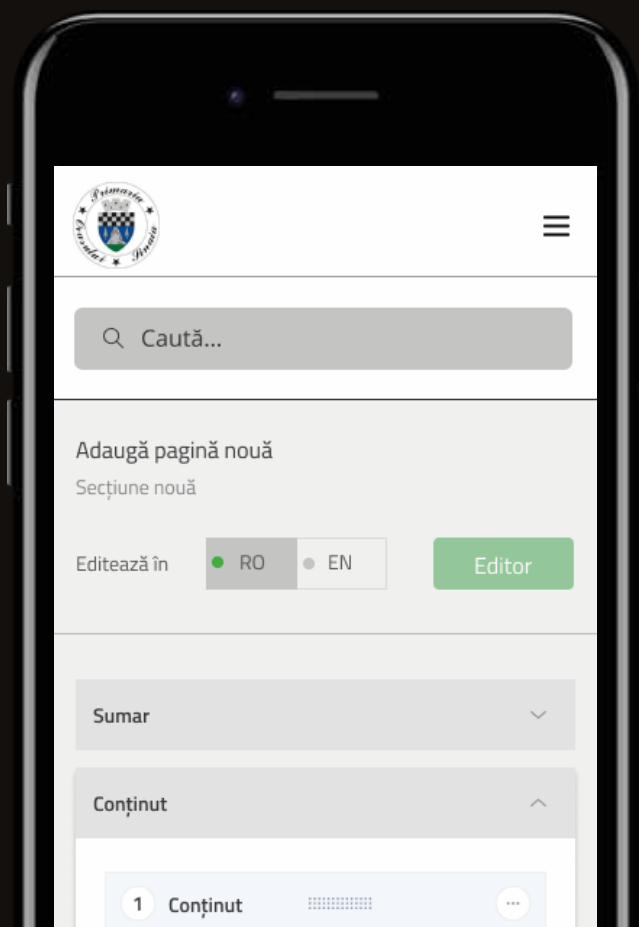
SCHIMBĂRI

- O interfață funcțională între instituțiile guvernamentale și cetățeni;
- Experiență unitară de navigare pentru cetățeni prin toate site-urile instituționale;
- Respectarea standardelor de dezvoltare și prezentare a website-urilor instituționale;
- Accesibilizarea informației publicate de instituțiile publice către cetățeni;
- Reducerea cheltuielilor dedicate dezvoltării web proprii a instituțiilor publice;
- Reducerea dependenței instituțiilor publice de o echipă dedicată de IT exclusiv pentru publicarea conținutului pe site;
- Creșterea transparenței instituțiilor prin facilitarea publicării de informații pe site-uri accesibile și optimizate.

Website Factory: Primărie

Site-uri funcționale, ușor de construit pentru
toate primăriile din România

DESPRE SOLUȚIE

Situația la nivel local în ceea ce privește prezența online a instituțiilor publice este dezarmantă. Website-ul primăriei este principalul punct de comunicare între administrație și cetățean, iar în majoritatea covârșitoare a situațiilor aceste website-uri sunt neactualizate, inaccesibile pe dispozitive mobile, prezintă probleme majore de securitate și nu oferă informație la zi pentru oameni. Deși nevoile de comunicare și de publicare de informații de interes public, precum și serviciile oferite cetățeanului sunt identice, fiecare primărie își construiește propriul site, ceea ce se traduce în faptul că se consumă sume uriașe pentru website-uri, ceea ce pune o presiune foarte mare pe bugetele locale, adesea limitate în special în administrațiile locale din urbanul mic și rural.

Website Factory: Primărie este o soluție unică, dezvoltată unitar, care poate fi apoi reutilizată de orice primărie. Astfel, fiecare autoritate locală va avea posibilitatea să-și construiască un site care să conțină informațiile esențiale și relevante la nivel local pentru o bună comunicare cu cetățenii. Compusă din module simple care facilitează publicarea de legislație, a bugetului local, pagini dedicate pentru anunțuri specifice administrative și simplu de integrat cu alte sisteme dedicate administrației, această soluție vine în sprijinul autorităților pentru a le ajuta să deschidă cât mai multă informație pentru oameni, în formate accesibile.

 Soluție care poate fi implementată doar cu participarea administrației publice

SCHIMBĂRI

- O interfață funcțională între primărie și cetățeni;
- Experiență unitară de navigare pentru cetățeni prin toate site-urile administrației locale;
- Respectarea standardelor de dezvoltare și prezentare a website-urilor administrative;
- Reducerea cheltuielilor din bugetele primăriilor;
- Reducerea nevoii primăriilor de a avea o echipă dedicată de IT exclusiv pentru publicarea conținutului pe site;
- Creșterea transparenței primăriei prin facilitarea publicării de informații pe site-uri accesibile și optimizate;
- O mai bună comunicare cu cetățenii și servicii digitale eficiente.

Bugetare participativă

Portalul unde cetățenii au un cuvânt de spus
privind bugetul local

DESPRE SOLUȚIE

Conform legii finanțelor publice locale, nr. 273/2006, bugetul local este obligatoriu pus în dezbatere publică de către autorități înainte de trimiterea sa spre Ministerul Finanțelor Publice. Dincolo de cheltuielile fixe și proiectele multianuale deja aprobate, primăria poate alocă în fiecare an o parte din bugetul localității, pentru alte proiecte care pot deriva din propuneri de utilizare a acestor sume, venite de la cetățeni. În practică, un document atât de complex și specializat precum bugetul local este dificil de analizat de către comunitate cât timp nu este contextualizat și explicat, iar mecanismele prin care oamenii pot contribui cu opinii și sugestii sunt dificile sau uneori tratate cu superficialitate.

Bugetare Participativă este un instrument digital care permite cetățenilor să se implice în mod direct în deciziile luate privind dezvoltarea localității lor. Soluția va fi o platformă care va putea fi folosită de toate primăriile care vor să își implice cetățenii în luarea acestor decizii importante. Soluția urmărește modelul Consul, implementat deja în 135 de orașe din 35 de țări, și va putea fi integrat cu ușurință cu alte soluții din ecosistemul dedicat administrației publice, cum ar fi Website Factory, Bugetare Participativă, Data Portal precum și alte platforme.

 Soluție care poate fi implementată doar cu participarea administrației publice

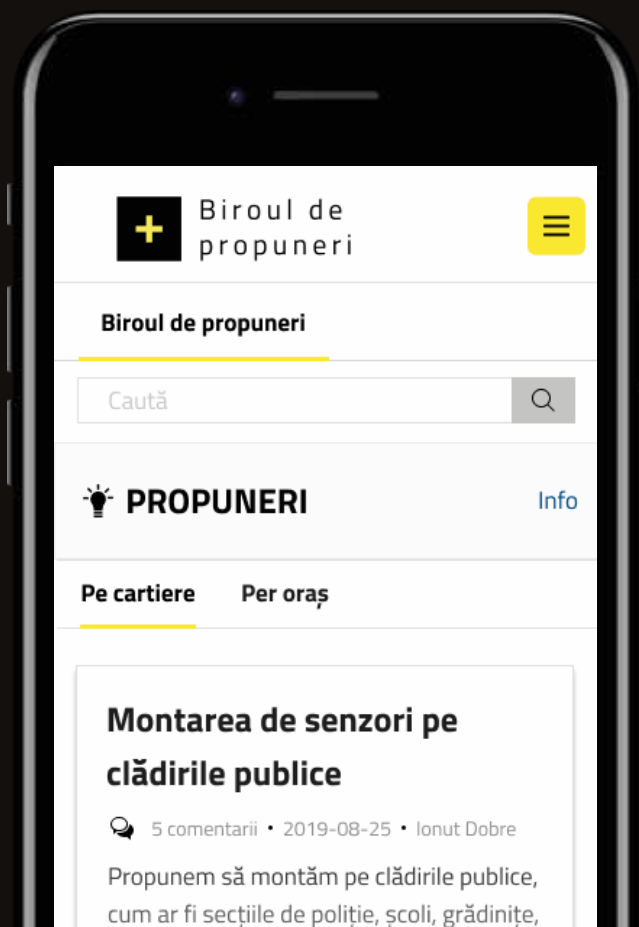
SCHIMBĂRI

- Creșterea gradului de implicare a cetățeanului în deciziile din sectorul public;
- Amplificarea vocii comunității în implementarea de proiecte necesare la nivel local, cu impact semnificativ;
- Realizarea unui prim pas, complementar cu alte eforturi de transparentizare și implicare la nivel local, pentru a genera dezbatere pe marginea deciziilor bugetare ale orașului.

Biroul de Propuneri

Portalul unde cetățenii pot trimite sugestii
administrației locale

DESPRE SOLUȚIE

Pentru cetățenii care vor să se implice în viața societății și să mențină o legătură cu autoritățile locale, modalitatea și locul în care pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare nu sunt mereu la îndemână. În paralel, prin lege, aleșii locali au obligația de a organiza cel puțin trimestrial întâlniri cu cetățenii și audiențe pentru a colecta propuneri din partea acestora, pe care apoi să le transmită mai departe consiliului local.

Biroul de propuneri este platforma prin care cetățenii vor putea trimite sugestii de îmbunătățire a activității pentru administrația locală, vor putea să le promoveze în rândul comunității pentru a câștiga și alți adepți, le vor putea urmări evoluția și vor putea vedea dacă sunt preluate de consiliul local în dezbateri. Soluția urmărește modelul Consul, implementat deja în 135 de orașe din 35 de țări și poate fi integrată și cu alte soluții care fac parte din ecosistemul dedicat administrației locale.

 Soluție care poate fi implementată doar cu participarea administrației publice

SCHIMBĂRI

- Consolidarea comunităților locale în jurul unor proiecte strategice pe care și le doresc implementate în orașul lor;
- Amplificarea vocii cetățenilor în dezbaterile despre strategiile de dezvoltare locală;
- Creșterea eficienței comunicării dintre autorități și cetățeni și preluarea de propuneri de proiecte relevante, susținute de grupuri consistente de cetățeni și cu impact mare asupra dezvoltării orașelor.

Acces la informații

Acces ușor la informațiile de interes public

DESPRE SOLUȚIE

Accesul la informații publice în baza legii 544/2001 este una dintre marile victorii din istoria recentă în efortul de transparentizare a instituțiilor din România. Cu toate acestea, accesarea acestor informații poate fi în continuare o problemă pentru cetățeni, procesul fiind unul dificil atât pentru ei cât și pentru funcționarii care trebuie să le pună la dispoziție.

Acces la informații este o soluție care acționează pe trei paliere: (1) permite cetățenilor să consulte alte răspunsuri la solicitări de informații depuse anterior de alți cetățeni înainte de a formula propria lor solicitare, (2) permite funcționarilor responsabili de procesarea cererilor să le gestioneze foarte ușor într-un panou de administrare intuitiv, (3) permite instituțiilor să urmărească indicatorii de performanță pe accesul la informații de interes public și să optimizeze pe baza datelor reale procesele interne și raportarea către alte autorități. Această soluție se poate integra facil cu alte componente ale ecosistemului de instrumente dedicate administrației publice cum ar fi Website Factory: Primărie sau Guvern, Bugetare Participativă sau Data Portal.

 Soluție care poate fi implementată doar cu participarea administrației publice

SCHIMBĂRI

- Creșterea accesului la informații de interes public și deschiderea datelor către cetățeni prin publicarea răspunsurilor la solicitările primite de autorități;
- Simplificarea și optimizarea muncii echipelor din instituțiile publice, crescând astfel viteza de răspuns și soluționare a cererilor depuse de cetățeni.

Public Report

Platformă unică de sesizări
către administrația publică

DESPRE SOLUȚIE

O mare parte a interacțiunii cetățeni-autorități o constituie depunerea de sesizări și raportarea problemelor. Pentru a raporta, ei sunt nevoiți să caute unde și cum pot sesiza nereguli și, ca urmare a dificultății procesului, cel mai des abandonează. Problemele rămân nerezolvate și neraportate. Utilizatorul are nevoie de o soluție unică prin care să poată scrie o sesizare și să aibă certitudinea că mesajul său ajunge la instituția potrivită, fie că vorbim despre o autoritate locală (ex: Primăria) sau una centrală (ex: Garda de Mediu, ANPC). Există multiple soluții de sesizări la nivel local, dar ele nu ușurează munca cetățeanului și, deși identice, fiecare oraș cheltuiește bani pentru a dezvolta câte o soluție proprie.

Public Report este aplicația web și mobilă prin care cetățenii vor putea semna, printr-un sistem unic național, ușor de folosit, problemele întâmpinate către autoritățile locale și centrale. Construit pe baza modelului implementat de primăria New York, Public Report nu doar echipează cetățenii cu un mecanism de raportare eficient, ci ajută instituțiile să își creeze capacitate de preluare și soluționare a acestor sesizări, venind în sprijinul lor atât în procesarea acestora, dar și în transmiterea proactivă de anunțuri către populație. Implementarea soluției este etapizată, pentru a ajuta instituțiile să își creeze capacitatea necesară administrării fluxului de sesizări și pentru a ne asigura că cetățenii beneficiază de un sistem funcțional.

 Soluție care poate fi implementată doar cu participarea administrației publice

SCHIMBĂRI

- Cetățenii vor avea la îndemână o platformă unică prin care vor putea sesiza nereguli către orice instituție publică abilitată din România;
- Instituțiile vor avea un portal de administrare al solicitărilor și vor putea transmite informații către cetățeni direct, în timp real, printr-o serie de notificări localizate cu anunțuri de informare publică;
- Deschiderea unui canal de comunicare eficient între cetățean și instituții, care respectă regulile de sesizare și permite urmărirea soluționării raportărilor;
- Reducerea costurilor pentru administrație prin implementarea unei soluții unice care să fie utilizată de toate instituțiile publice.

Calendarul Orașului

Solicitări de desfășurare de evenimente,
simplu și transparent

DESPRE SOLUȚIE

Calendarul Orașului este un proiect modular dedicat primăriilor, prin care acestea să poată pune la dispoziția cetățenilor un spațiu simplu și ușor de folosit pentru a putea solicita avize pentru manifestări sau evenimente publice. Simplu de integrat cu website-urile administrației locale, acest sistem va permite fluidizarea procesului de primire de solicitări, va reduce numărul de cereri respinse ca urmare a suprapunerilor evenimentelor derulate în spațiul public și va ajuta cetățenii să urmărească mai ușor ce evenimente sunt aprobate de către autorități, de la proteste, concerte și alte manifestații.

Acest instrument se poate integra foarte ușor cu soluția de construcție de site-uri pentru administrația publică locală Website Factory: Primărie sau cu alte sisteme deja existente.

 Soluție care poate fi implementată doar cu participarea administrației publice

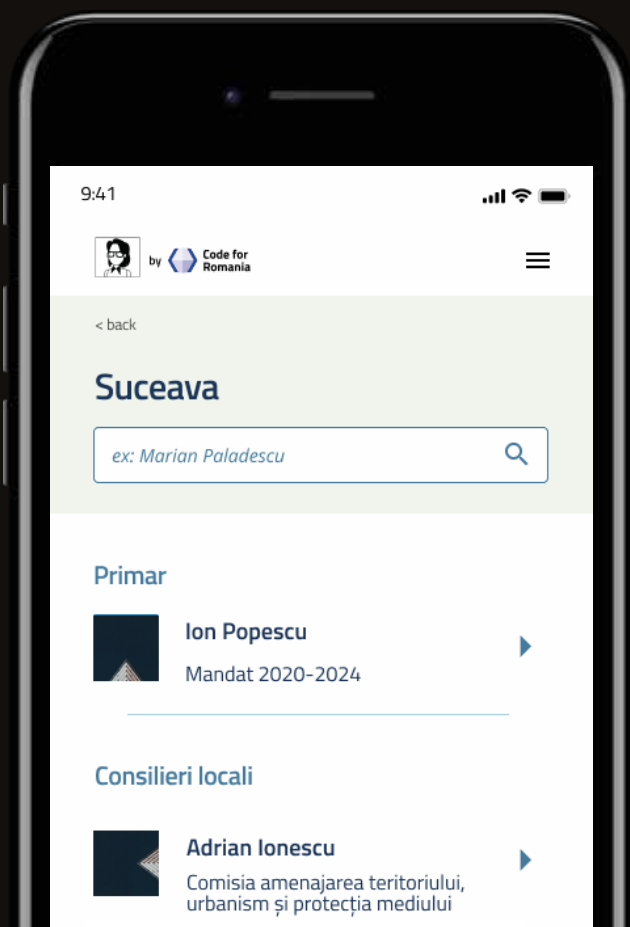
SCHIMBĂRI

- Transparentizarea informațiilor despre avizarea manifestațiilor publice;
- Reducerea timpului de procesare a cererilor de organizare de evenimente și manifestări publice;
- Reducerea numărului de solicitări care se suprapun cu alte evenimente deja aprobate;
- Publicarea calendarului instituțional într-un mod simplu pentru cetățeni și organizații.

Te Reprezintă

Află cine sunt toți aleșii tăi
și intră în legătură cu ei

DESPRE SOLUȚIE

Pentru a putea avea o relație reală cu cei care îi reprezintă, este necesar ca, în primul rând, fiecare cetățean să poată vedea, plecând de la localitatea sa, cine sunt reprezentanții săi în funcții publice.

Te Reprezintă va fi locul unde fiecare va putea să-și cunoască aleșii care îl reprezintă de la nivel local până la președintele țării. Tot aici, cei interesați vor putea să îi contacteze, să vadă programul lor și chiar să se înscrie pentru o audiență. La rândul lor, aleșii pot opta să utilizeze sistemul și să deschidă prin intermediul platformei un canal de comunicare cu cetățenii pe care îi reprezintă, publicându-și calendarul de audiențe și permițând preluarea de solicitări din partea oamenilor direct în aplicația web.

SCHIMBĂRI

- Educarea cetățenilor cu privire la drepturile lor în raport cu reprezentanții aleși prin vot și cunoașterea propriilor reprezentanți;
- Centralizarea datelor de contact pentru reprezentanții aleși;
- Creșterea gradului de interacțiune dintre cetățeni și aleșii lor;
- Diversificarea canalelor de comunicare directe și facilitarea dialogului dintre cei doi actori.

Inițiativă Legislativă

Toate informațiile necesare
pentru inițiative legislative cetățenești

DESPRE SOLUȚIE

Inițiativa legislativă este o platformă web care ajută cetățenii să parcurgă pașii construirii unei inițiative legislative cetățenești sau a unei inițiative cetățenești de modificare a Constituției.

Soluția vine în sprijinul grupurilor de inițiativă ghidându-le pas cu pas prin etapele necesare, explicându-le în același timp procedurile, mecanicile și procesele obligatorii și ajutându-le să își optimizeze resursele în momentul în care pornesc o astfel de inițiativă, prin instrumente de colectare de susțineri, construcție de documente necesare și alte sfaturi relevante pentru derularea cât mai eficientă a demersului.

SCHIMBĂRI

- Ghidarea cetățeanului care dorește să demareze o inițiativă legislativă cetățenească sau de modificare a Constituției;
- Facilitarea colectării de susțineri și consolidarea dosarului necesar;
- Documentarea istoricului inițiativelor legislative cetățenești în România.

Audiere Publică

Un instrument structural pentru
organizarea audierilor publice

10:41

Înscriere audiere publică

Înregistrează-te

Completați câmpurile de mai jos pentru înregistrare

Nume

Nicolae Panciu

Email

nicolae.panciu@gmail.com

Județ

Brașov

Localitate

Brașov

Selectează tipurile de participare:

☐ Depoziție verbală și scrisă

DESPRE SOLUȚIE

Audierea publică este un sistem informatic pe care orice structură publică va putea să îl folosească în momentul în care organizează o audiere publică. Configurat în așa manieră încât să ghideze inițiatorul prin toate etapele de construcție a motivării, stabilire a membrilor grupului, accesare a unor potențiali experți pentru comisia dedicată și invitare a lor în proces, continuând cu restul etapelor specifice, acest instrument digital facilitează participarea tuturor în procesul de audiere.

Soluția propusă este compusă din module dedicate fiecărei faze a audierii și ajută comisia de inițiere să parcurgă în mod eficient un proces corect, transparent și inclusiv. Pentru cetățeni, acest sistem va permite participarea în număr cât mai mare la audiere, facilitându-le transmiterea de opinii către organizatori și dându-le posibilitatea de a urmări procesul pe toată durata lui.

În timp soluția se va dezvolta și ca o arhivă centrală a tuturor audierilor publice, oferind acces la documentele rezultate, consolidând astfel toate informațiile relevante din aceste evenimente publice într-un singur loc.

 Soluție care poate fi implementată doar cu participarea administrației publice

SCHIMBĂRI

- Facilitarea organizării de audieri publice pe teme specifice;
- Creșterea accesului cetățenilor la audierile publice;
- Administrarea eficientă a tuturor etapelor procesului de audiere;
- Documentarea audierilor publice din România.

OBIECTIVE PROIECTATE

OBIECTIV 1: ALEGERI CORECTE. ALEGĂTORI INFORMAȚI

Vot România

Ghidul complet al alegătorului din România

Count Us In

O estimare precisă a numărului românilor din diaspora

Ochii pe vot

Un instrument pentru alegătorii care vor să raporteze nereguli în procesul de vot

Catalog Politic

Catalogul persoanelor din funcții publice din România

Vot Diaspora

Ghidul complet al alegătorului din diaspora

Monitorizare Vot

Digitalizarea procesului de observare a alegerilor

Rezultate Vot

Rezultate puse în context pentru fiecare rundă electorală

Swipe Politics

Vezi cine sunt politicienii din orașul tău

OBIECTIV 2: ACCES LA LEGISLAȚIE

Draft Legislativ

Editare colaborativă și documentare în realizarea legilor

Expert Consultation

Proces accesibil și eficient de consultare cu grupuri de experți

Platforma de legislație locală

Legislația de zi cu zi, accesibilă întregii comunități

Ce zice Legea

Informații accesibile despre legile care ne influențează viața

Consultare Publică

Consultare publică eficientă cu toți cetățenii unui oraș

Legi în Lucru

Urmărirea proiectelor de lege, accesibilă fiecărui cetățean

Legea pe bune

Dicționar simplu de legislație pentru toți cetățenii

EduLex

Educație juridică și ajutor legal pentru adolescenți

Zi de Zi

Platformă de storytelling pentru implicare civică

OBIECTIV 3: DATE DESCHISE

Data Portal

Platformă de date deschise și vizualizare de seturi de date

Data Scientists Hub

Platformă colaborativă dedicată specialiștilor în analiza de date

Declarații de Avere

Digitalizare prin crowdsourcing a declarațiilor de avere

Banii din Politică

Vizualizare interactivă de date pe bugetele partidelor

OBIECTIV 4: O SOCIETATE CIVILĂ PUTERNICĂ

Registrul Național ONG

Modernizarea interfeței dintre stat și societatea civilă

ONG Hub

Toate soluțiile puse de Code for Romania la dispoziția sectorului non-profit, într-un singur loc

Website Factory: ONG

Site-uri ușor de construit pentru toate ONG-urile din România

Redirecționează

Colectarea formularelor prin care poți redirecționa 3,5% din impozit, digitalizată

Alex

Asistentul open-source pentru managementul bugetului organizațiilor

Paul

Manager de baze de date pentru ONG-uri

Teo

Asistentul open-source pentru managementul comunităților de voluntari

Funding Call

Platformă de call-uri de finanțare deschisă tuturor

Vot ONG

Alegeri transparente pentru reprezentanții societății civile

Centru Civic

Centralizatorul serviciilor oferite de sectorul ONG

DateONG

Toate informațiile despre sectorul ONG din România

Finanțări Publice

Platformă de call-uri de finanțare deschisă instituțiilor publice

Cris. How to NGO

Resurse de învățare pentru specialiștii din sectorul ONG

Platforma Donatorilor

Prima platformă de date deschise despre finanțările din România

Societatea Civilă 30+

Istoricul complet al societății civile în România

Practice for Good

Oportunități de practică în sectorul ONG

OBIECTIV 5: O MAI BUNĂ RELAȚIE CETĂȚEAN STAT

Registrul Instituțiilor Publice

O cartografiere simplă a tuturor instituțiilor din România și a atribuțiilor lor

Website Factory: Primărie

Site-uri funcționale, ușor de construit pentru toate primăriile din România

Bugetare Participativă

Portalul unde cetățenii au un cuvânt de spus privind bugetul local

Acces la Informații

Acces ușor la informațiile de interes public

Calendarul Orașului

Solicitări de desfășurare de evenimente, simplu și transparent

Inițiativa Legislativă

Toate informațiile necesare pentru inițiative legislative cetățenești

Website Factory: Guvern

Site-uri funcționale, ușor de construit pentru toate instituțiile guvernamentale

Biroul de Propuneri

Portalul unde cetățenii pot trimite sugestii administrației locale

Public Report

Platformă unică de sesizări către administrația publică

Te Reprezintă

Află cine sunt toți aleșii tăi și intră în legătură cu ei

Audiere Publică

Un instrument structural pentru organizarea audierilor publice

OBIECTIVE VIITOARE

OBIECTIV 6: PRIMĂRII FUNCȚIONALE

Începe în martie 2021

Primăriile și celelalte autorități locale sunt printre primele instituții cu care cetățenii au contact în relația lor cu statul. Nevoia bunei funcționări prin procese interne este cu atât mai intens resimțită. Funcționarea bună, în primul rând la nivel intern, va face în mod natural ca interacțiunile dificile ale cetățenilor cu primăriile să devină mai ușoare și mai eficiente.

OBIECTIV 7: INSTITUȚII CENTRALE FUNCȚIONALE

Începe în martie 2022

Pentru a putea răspunde nevoilor cetățenilor și a oferi servicii publice de calitate, instituțiile centrale trebuie să aibă întâi procese clare și eficiente prin care să își gestioneze activitatea internă. Digitalizarea poate îmbunătăți felul în care instituțiile funcționează și comunică unele cu altele, făcându-le nu doar mai transparente, ci și mai apropiate de nevoile reale ale cetățenilor.

OBIECTIV 8: JURNALIȘTI EFICIENȚI

Începe în martie 2023

Rolul fundamental al presei este acela de a monitoriza acțiunile factorilor de decizie, observând neregulile și informând publicul. "Câinele de pază al democrației" trece în ultimii ani printr-o perioadă de transformare și reinventare, fiind în căutarea acelor instrumente digitale prin care să poată răspunde exigențelor actuale.

OBIECTIV 9: ACCES LA CULTURĂ

Începe în martie 2024

Cultura este un factor determinant în creșterea calității vieții, făcând-o mai plină de sens, mai frumoasă și mai armonioasă. Pentru creatori, uneltele digitale pot să asigure o gestionare mai bună a resurselor, în timp ce pentru consumatorii de cultură, tehnologia poate reprezenta o cale ușoară prin care pot avea acces la producții artistice.

ECHIPA

Olivia Vereha
Program Lead &
UX Architect

Adelina Nicolov
UX/UI Designer

Radu Sofrone
UX/UI Designer

Bogdan Ivănel
Lead Researcher

Raul Rîtea
Researcher

Dragoș Costache
Researcher

Radu Ștefănescu
Software Architect

Răzvan Pavel
Software Architect

Irina Boroza
Tech Researcher

Codru Vrabie
Consultant

Oana Despan
Program Assistant

Andreea Popescu
Program Assistant

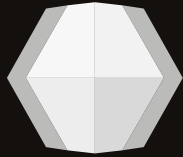
Un program al

**Code for
Romania**

Susținut de

**Code for
Romania**

Putem să construim o Românie mai bună împreună

Ci▼ic Labs